

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

Πτυχιακή Εργασία

**Καταγραφή και περιγραφή υφιστάμενης οικονομοτεχνικής
κατάστασης αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην
Ήπειρο (νομό Άρτας)**

Φοιτήτρια: θάλεια Πέτσιου

Επιβλέπων Καθηγητής: Λάμπρος Χατζηζήσης

Άρτα, Σεπτέμβριος 2019

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

Πτυχιακή Εργασία

**Καταγραφή και περιγραφή υφιστάμενης οικονομοτεχνικής
κατάστασης αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων στην
Ήπειρο (νομό Άρτας)**

Φοιτήτρια: Θάλεια Πέτσιου

Επιβλέπων Καθηγητής: Λάμπρος Χατζηζήσης

Άρτα, Σεπτέμβριος 2019

1. Περίληψη

Η αιγοπροβατοτροφία στην χώρα μας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους όσων αφορά την εθνική οικονομία διότι ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού μας βιοπορίζεται από αυτήν.

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να κάνω καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της αιγοπροβατοτροφίας στον νομό Άρτας και να βγάλω κάποια συμπεράσματα, γι αυτό και επισκέφτηκα αντιπροσωπευτικές εκμεταλλεύσεις στον νομό Άρτας και συμπλήρωσα ερωτηματολόγια από εκμεταλλεύσεις διάφορων φυλών, ποικίλων εγκαταστάσεων, με διάφορες ηλικίες παραγωγών, διαφορετικές αποδόσεις, διαφορετικές φυλές, ηλικίες, ερωτηματολόγια από εκμεταλλεύσεις διάφορων φυλών ποικίλο σύστημα εκτροφής, διαφορετική παραγωγική κατεύθυνση, με διάφορα συστήματα αναπαραγωγής, διαφορετικούς τρόπους σύζευξης, σε διάφορες περιοχές με διαφορετικά περιβαλλοντικά δεδομένα, παράμετροι που σημείωσα και ανέλυσα μακροσκοπικά (SWOT) χωρίς να χρησιμοποιήσω το επιστημονικό εργαλείο της στατιστικής ανάλυσης. Καταγράφηκαν ποικίλα συστήματα εκτροφής και διατροφής, παράγοντες οι οποίοι μελετήθηκαν, καταγράφηκαν και αξιολογήθηκαν. Μέσα στους παράγοντες οι οποίοι μελετήθηκαν ήταν και το κόστος της διατροφής των ζώων, καταγράφοντας την ποσότητα της τροφής σε συνάρτηση με το κόστος παραγωγής ή αγοράς της. Ακόμη έγινε αναλυτική καταγραφή των εισοδημάτων της κάθε μιας εκμετάλλευσης όπως και συλλογή στοιχείων όσων αφορά τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό τους. Τελική καταγραφή ήταν η παρουσία της πραγματικής οικονομικής κατάστασης των εκμεταλλεύσεων. Η γεωγραφική έκταση όπου συλλέχθηκαν τα στοιχεία της έρευνας είναι μικρή σε σχέση με τον κτηνοτροφικό πληθυσμό όλης της χώρας. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι το δείγμα αυτό παύει να αποτελεί αξιοπιστία για την σημερινή κατάσταση η οποία υφίσταται στην ελληνική κτηνοτροφία και κατ επέκταση στα προϊόντα που παράγονται.

2. Περιεχόμενα

1. Περίληψη	3
2. Περιεχόμενα	4
3. Η αιγοπροβατοτροφία στην Ήπειρο	5
3.1 Υφιστάμενη κατάσταση στην Ήπειρο	6
3.2 Ιδιαιτερότητες παραγωγής – Μέθοδος παρατηρήσεων.....	10
3.3 Εκτίμηση των οικονομικών χαρακτηριστικών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.....	11
3.4 Προοπτική της αιγοπροβατοτροφίας στην Ήπειρο.....	13

3. Η αιγοπροβατοτροφία στην Ήπειρο

Ο αγροτικός τομέας όντας ενταγμένος στην όλη οικονομία της χώρας, έχει σταματήσει να αποτελεί ξεχωριστό κομμάτι όπως ήταν παλαιότερα και έχει γίνει τόπος και τρόπος ζωής για τους αγρότες . Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι λειτουργεί, πορεύεται και παράγει προϊόντα με βάση τους κανόνες της αγοράς, όπως όλοι οι άλλοι κλάδοι της οικονομικής δραστηριότητας. Τα γεωργικά προϊόντα τα οποία παράγονται και επεξεργάζονται έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας διότι καλύπτεται με αυτά ένα μεγάλο μέρος των αναγκών του πληθυσμού για τη διατροφή. Η βιομηχανία τροφίμων επίσης έχει υποστεί ανάπτυξη σε τόσο μεγάλο βαθμό που ανήκει πλέον στους μεγαλύτερους βιομηχανικούς κλάδους. Πιο συγκεκριμένα η αιγοπροβατοτροφία στην Ήπειρο έχει μεγάλη κοινωνική και οικονομική σημασία για την περιοχή μας διότι είναι η μόνη δραστηριότητα που μπορεί να εξασφαλίσει ένα ελάχιστο εισόδημα σε δυσπρόσιτες περιοχές, όπως είναι πολλές της Ηπείρου. Τον σημαντικότερο κλάδο της ζωικής παραγωγής αποτελεί η αιγοπροβατοτροφία τόσο σε επίπεδο χώρας όσο και στην Ήπειρο. Σε επίπεδο χώρας συμμετέχει κατά 44% στην ακαθάριστη αξία της ζωικής παραγωγής και κατά 14% στην ακαθάριστη αξία της συνολικής παραγωγής, ενώ στην Ήπειρο η συμμετοχή της αιγοπροβατοτροφίας φτάνει το ποσοστό του 62% της ακαθάριστης αξίας της ζωικής παραγωγής και στο 36% του συνόλου της γεωργικής παραγωγής. Η φήμη των κτηνοτροφικών προϊόντων της Ηπείρου είναι τεράστια στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό γι αυτό και οι μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες συνεχώς επενδύουν χρήματα και φτιάχνουν εργοστάσια στην περιοχή. Τα συνεχόμενα όμως χτυπήματα που έχει δεχτεί ο κλάδος της αιγοπροβατοτροφίας και οι πτώσεις των τιμών δείχνουν ότι ο συγκεκριμένος κλάδος απειλείται με εγκατάλειψη.

Το φυσικό ανάγλυφο, η πλούσια βιοποικιλότητα και οι κλιματικές συνθήκες της Ηπείρου, έχουν δημιουργήσει κυρίως ημικτατικές, μικτές εκτροφές με αποτέλεσμα να προσδίδεται στα παραγόμενα προϊόντα γάλα και κρέας η όλη αυτή υψηλή ποιότητα που έχουν. Οι ιδιαιτερότητες αυτές οδηγούν στον συνδυασμό της φυτικής και ζωικής κατεύθυνσης στην περιοχή μας.

Ο λόγος για τον οποίο τα παραδοσιακά ηπειρώτικα γαλακτοκομικά προϊόντα απολαμβάνουν παγκόσμια αναγνωσιμότητα είναι η πολύ υψηλή ποιότητα που έχουν.

3.1 Υφιστάμενη κατάσταση στην Ήπειρο

Ο κλάδος της αιγοπροβατοτροφίας στην περιφέρεια της Ηπείρου είναι άρρητα συνδεδεμένος με την φυτική παραγωγή και ο ένας συμπληρώνει τον άλλο. Το 80% των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ιδιοπαράγουν τις ετήσιες απαιτούμενες ζωοτροφές ενώ ένα μικρό ποσοστό των ζωοτροφών το προμηθεύονται οι παραγωγοί.

Ο συνδυασμός των ελληνικών ντόπιων φυλών με την τεράστια και πλούσια βιοποικιλότητα της Ηπείρου δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες και τις απαραίτητες απαιτήσεις για την παραγωγή όλων αυτών των ποιοτικών, επώνυμων κτηνοτροφικών φυτών τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή οργανοληπτική αξία.

Όλα αυτά όμως τα πλεονεκτήματα που έχει η περιοχή μας δεν έχουν καταφέρει να ανατρέψουν την σημερινή δύσκολη κατάσταση στην οποία βρίσκεται η αιγοπροβατοτροφία στην Ήπειρο αλλά και σε όλη την υπόλοιπη χώρα.

Η μεγάλη μείωση του ζωικού κεφαλαίου και η αποστροφή των παλαιότερων αλλά και των νέων παραγωγών από την ενασχόληση τους με την κτηνοτροφία έχει να κάνει με το πολύ υψηλό κόστος παραγωγής, με την κατακόρυφη πτώση των τιμών του γάλακτος και του κρέατος αλλά και με την ελληνοποίηση που συμβαίνει, τεράστιων ποσοτήτων κτηνοτροφικών προϊόντων. Παράλληλα, οι καθημερινές δυσκολίες του επαγγέλματος, η οικονομική κρίση, ο εκσυγχρονισμός των σταβλικών εγκαταστάσεων που απαιτείται, οι πολλές γνώσεις που χρειάζεται να έχει ο παραγωγός αλλά και η απαξίωση που υπάρχει για το συγκεκριμένο επάγγελμα έχουν οδηγήσει στην ερημοποίηση της υπαίθρου και στην μη αξιοποίηση αυτού του κλάδου.

Στην Ήπειρο εκτρέφεται ανά Περιφερειακή Ενότητα, ένας σημαντικός αριθμός αιγοπροβάτων, από τους μεγαλύτερους σε όλη την χώρα.

Λόγω της ποικιλομορφίας του εδάφους και της συχνής εναλλαγή του ορεινού όγκου με τις μικρές πεδιάδες, στον πρωτογενή τομέα η αιγοπροβατοτροφία αποτελεί την κυριότερη πηγή εσόδων για τους κατοίκους της υπαίθρου.

Η δυσαναλογία μεταξύ του ορεινού όγκου με τις εναλλασσόμενες πεδινές περιοχές αλλά και η ποικιλομορφία της χλωρίδας της Ηπείρου, προσφέρει την ιδιαιτερότητα να παράγονται αμνοερίφια με ποιοτικά χαρακτηριστικά και ιδιαίτερη γεύση, με αποτέλεσμα να αποκτούν μια ξεχωριστή θέση ανάμεσα στα υπόλοιπα της χώρας μας αλλά και της υπόλοιπης Ευρώπης.

Τα ηπειρωτικά σφάγια κρατούν ικανοποιημένους τους Ευρωπαίους αλλά και τους Έλληνες λόγω του μικρού τους βάρους και της υπέροχης γεύσης τους, και γι αυτούς τους λόγους μπορούν και απολαμβάνουν πολύ καλύτερες τιμές από τα υπόλοιπα προϊόντα της Ελλάδας. Κοντά στα 60.000 σφάγια έφτασαν οι εξαγωγές στην Ισπανία, Ιταλία και Κύπρο τα τελευταία τρία χρόνια. Ακόμη από το 2011 και μετά έχει προκύψει μια καινούργια αγορά προς τις ανατολικές χώρες ενώ έχουν γίνει επίσης και αρκετές εξαγωγές προς την Τουρκία με προτίμηση στα ζωντανά αμνοερίφια και πρόβατα. Το πλεονέκτημα σε όλο αυτό είναι ότι εκτός τις υψηλές τιμές που έχουν λάβει οι παραγωγοί για τα προϊόντα τους, συμβαίνει και το εξής θετικό όπου η αγορά της Τουρκίας ζητάει σφάγια 15-30kg τα οποία είναι πολύ δύσκολο να απορροφηθούν από την ελληνική ή ευρωπαϊκή αγορά. Στην Ήπειρο εκτρέφονται οι παρακάτω αυτόχθονες φυλές: Πρόβατα Άρτας - Η φυλή προβάτων Άρτας είναι γνωστή ως Φριζάρτα και είναι εγχώρια Ελληνική φυλή. Δημιουργήθηκε στο πεδινό τμήμα της Άρτας μετά από χρησιμοποίηση βελτιωμένων κριαριών Αν.Φριςλανδίας και στη συνέχεια σπέρμα κριαριών της ίδιας φυλής στο ντόπιο πληθυσμό προβάτων που εκτρέφονται στην περιοχή. Η φυλή προβάτων Άρτας το 1982 αναγνωρίστηκε από το Υπουργείο ως νέα ελληνική φυλή προβάτων μετά από εισήγηση του Κ.Γ.Β.Ζ. Ιωαννίνων. Τα πρόβατα Άρτας είναι μεγάλωσωμα σε σύγκριση με τις άλλες Ελληνικές φυλές και ο χρωματισμός των προβάτων σε ολόκληρο το σώμα είναι λευκός με ελάχιστες εξαιρέσεις. Είναι άριστα προσαρμοσμένα στο πεδινό τμήμα του νομού της Άρτας καθώς και σε Θεσπρωτία, Πρέβεζα και Αιτωλοακαρνανία. Έχει καταμετρηθεί ότι στην Ήπειρο και στην Αιτωλοακαρνανία εκτρέφονται περίπου 50.000 πρόβατα της φυλής από τα οποία 30.000 στο Ν. Άρτας.

Σαρακατσάνικο πρόβατο – Είναι μια από τις παλαιότερες φυλές προβάτου στην Ευρώπη με μοναδικά χαρακτηριστικά όπως η αντοχή του, η ανοσία και η προσαρμοστικότητά του στις συνθήκες της Ηπείρου.

Ορεινό Ηπείρου (Μπούτσικο) – Αποτελούσε την πολυπληθέστερη φυλή της χώρας κατά το παρελθόν. Σήμερα απαντάται μόνο σε ορεινές περιοχές των νομών Ιωαννίνων, Άρτας, Τρικάλων και της κεντρικής Πελοποννήσου και σε μικρό αριθμό. Στην Ήπειρο και τη Θεσσαλία ονομάζεται 'Ορεινό πρόβατο Ηπείρου' ή Μπούτσικο. Το τελευταίο θεωρείται βελτιωμένος τύπος του Βλάχικου προβάτου και παρουσιάζει στενή γενετική συγγένεια με το Καραγκούνικο.

Το πρόβατο Κατσικάς Ιωαννίνων το οποίο προέρχεται από διασταυρώσεις του Ορεινού Ηπειρωτικού (Βλάχικου) με το Καραμάνικο πεδινό πρόβατο που έχει προέλευση την Κεντρική Τουρκία. Δημιουργήθηκε στο Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και συγκεκριμένα στην Κοινότητα Κατσικά, από όπου πήρε και το όνομά του. Τα επόμενα χρόνια, σύντομα διαδόθηκε σε ολόκληρο το Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων, όπου διατηρήθηκε αμιγώς στα ποίμνια της περιοχής. Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε για βελτίωση του Ορεινού Ηπειρωτικού προβάτου, λιγότερο στις ορεινές και περισσότερο στις ημιορεινές περιοχές, κυρίως στα ποίμνια των νομών Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας). Οι περιοχές γύρω από την Παμβώτιδα και τα χωριά Μπαλντούμα και Μικρή Γότιστα Ιωαννίνων είναι κυρίως τα μέρη στα οποία εκτρέφεται.

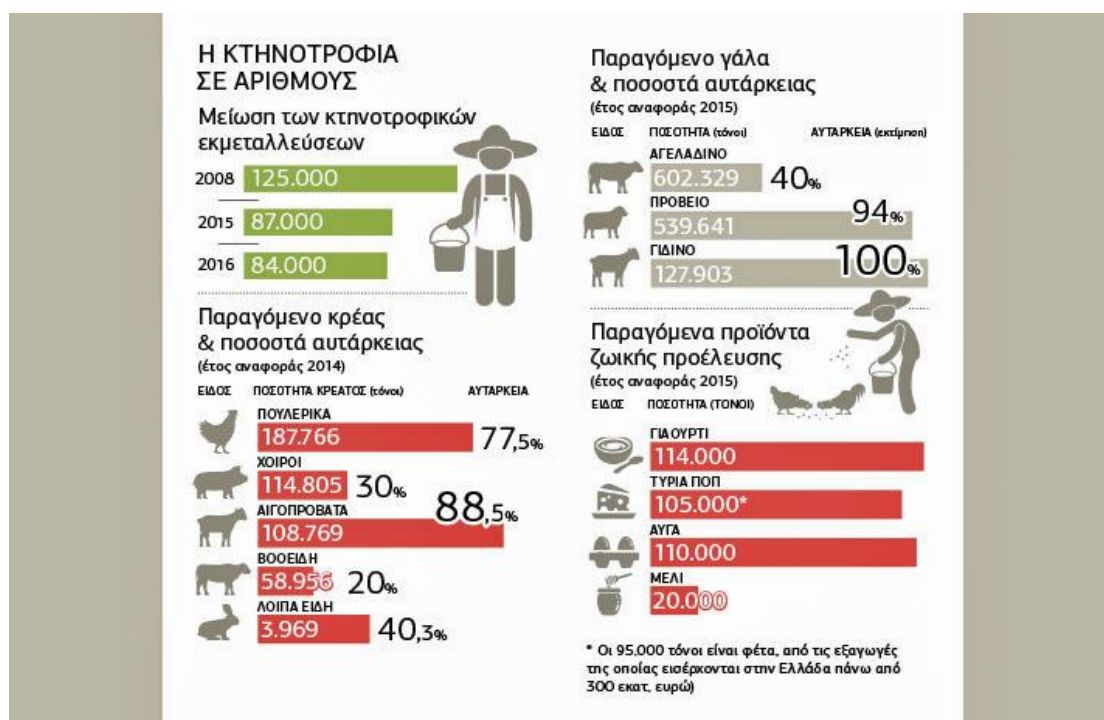
Καλαρρύτεκο πρόβατο - Ο συγκεκριμένος τύπος είναι μια από τις αρκετές παραλλαγές του Ορεινού Ηπειρωτικού προβάτου. Η ονομασία του προέρχεται από το ορεινό χωριό Καλαρρύτες του νομού Ιωαννίνων, όπου εκτρέφονταν παλαιότερα σε αρκετά μεγάλο πληθυσμό. Οι μαρτυρίες των παλαιών προβατοτρόφων υποστηρίζουν ότι τα Καλαρρύτεκα πρόβατα προήλθαν από διασταύρωση του Ορεινού Ηπειρωτικού με το πρόβατο της φυλής Comisana της Σικελίας, άτομα της οποίας είχαν εισαχθεί στα μέσα του 18^{ου} αιώνα από Συρακκιώτες εμπόρους ενός γειτονικού χωριού με σκοπό την παραγωγή μαλλιού καλύτερης ποιότητας και περισσότερης ποσότητας σε σχέση με αυτή του Βλάχικου προβάτου που εκτρέφανε μέχρι τότε.

Εγχώρια ελληνική αίγα - Η πλειοψηφία των αιγών αποτελεί έναν εγχώριο ποικιλόμορφο πληθυσμό που ονομάζεται Ελληνική Αίγα.

Όσον αφορά την συνολική εκτίμηση παραγωγής θα πρέπει να πούμε ότι η υποχώρηση που παρουσιάζουν τους τελευταίους μήνες οι τιμές παραγωγού στο πρόβειο και στο γίδινο γάλα είναι δραματικές και άνευ προηγουμένου. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του κινδύνου κατάρρευσης της αιγοπροβατοτροφίας.

Το τελευταίο διάστημα έχει επέλθει μια κατακόρυφη πτώση στις τιμές των παραγωγών του πρόβειου και γιδίνου γάλακτος. Η τιμή για το πρόβειο γάλα υποχώρησε στα 80 λεπτά το λίτρο, ενώ για το γίδινο γάλα κατρακύλησε στα 52 λεπτά το λίτρο. Η μεγάλη αυτή μείωση των τιμών, κατά 20% σε μέσα επίπεδα, καθιστά την τις περισσότερες αιγοπροβατοτροφικές εκμεταλλεύσεις της περιοχής μας ζημιογόνες, με αποτέλεσμα πολλοί παραγωγοί να έχουν προβεί σε αρκετά μεγάλη μείωση του ζωικού τους κεφαλαίου, προκειμένου να καταφέρουν να ανταπεξέλθουν

στο κόστος παραγωγής, το οποίο εξακολουθεί να βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Καθοριστικό ρόλο είχαν στην όλη κατάσταση και οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες οι οποίες επικράτησαν στη διάρκεια του περασμένου χειμώνα στην περιοχή της Ηπείρου, όπως οι πολύ χαμηλές θερμοκρασίες και οι έντονες χιονοπτώσεις. Πράγμα το οποίο συνέβαλε στην μείωση της παραγωγής γάλακτος και κατ'επέκταση στην μεγαλύτερη κάμψη των εισοδημάτων των κτηνοτρόφων. Από τη μία το κόστος παραγωγής έχει αυξηθεί κατακόρυφα και από την άλλη οι τιμές παραγωγού κινούνται σε επίπεδα 1999. Θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι από όλη αυτή την αλυσίδα της ελληνικής κτηνοτροφίας εξαρτώνται κοντά στους 500.000 εργαζόμενους, ξεκινώντας από την παραγωγή, την μεταποίηση και καταλήγοντας στη μεταφορά των προϊόντων.

3.2 Ιδιαιτερότητες παραγωγής – Μέθοδος παρατηρήσεων.

Μεθοδολογία SWOT Analysis

Η SWOT Ανάλυση είναι μεθοδολογία η οποία έχει δοκιμαστεί και έχει αποδειχθεί ότι στόχος της είναι η ανάδειξη των δυνατών και αδύνατων σημείων μιας μελέτης και επίσης των απειλών και ευκαιριών που ίσως κάνουν την εμφάνισή τους στο μέλλον. Εσωτερική ανάλυση ονομάζεται η εξέταση των δυνατών και αδύνατων σημείων και εξωτερική εκείνη των απειλών και ευκαιριών. Για να γίνει ο προσδιορισμός των δυνατών και αδύνατων σημείων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του καταναλωτή, πράγμα το οποίο δεν είναι εύκολο. Στο στάδιο της αξιολόγησης των δυνατών και αδύνατων σημείων σωστό είναι να γίνεται προσδιορισμός όσων αφορά τον βαθμό της σημαντικότητας για το προς μελέτη αντικείμενο. Η καταγραφή των δυνατών σημείων και η απάλειψη των αδυναμιών μιας επιχείρησης αποτελούν στόχο της εσωτερικής ανάλυσης. Θα πρέπει να γίνεται αξιοποίησή τους και πραγματοποίηση της προβολής τους στην αγορά γεωργικών προϊόντων. Σημαντικότερο φυσικά είναι να χρησιμοποιηθούν ώστε να αντιμετωπιστούν οι εξωτερικές απειλές και να γίνει αξιοποίηση των ευκαιριών που εμφανίζονται στην αγορά. Στόχος της εξωτερικής ανάλυσης είναι η εξέταση του εξωτερικού περιβάλλοντος της κάθε επιχείρησης και η οποιαδήποτε ευκαιρία και απειλή προέρχεται από την αλλαγή του εξωτερικού περιβάλλοντος. Οτιδήποτε μπορεί να εκμεταλλευτεί θετικά μια επιχείρηση θεωρείται ευκαιρία, ενώ απειλή είναι κάτι το οποίο θα φέρει δυσάρεστες εξελίξεις. Βάση της ελκυστικότητας που εμφανίζουν οι ευκαιρίες μπορούν να μπουν σε κατηγορίες, λαμβάνοντας υπόψιν το όφελος και το ποσοστό κέρδους. Οι απειλές κατηγοριοποιούνται με βάση το πόσο σημαντικές είναι και αποτελούν πρόκληση για την κάθε επιχείρηση.

Οι αλλαγές οι οποίες είναι υπεύθυνες για τις ευκαιρίες και τις απειλές είναι οι εξής:

α) Η εθνική και παγκόσμια οικονομία, η νομοθεσία, η τεχνολογία και οι εξελίξεις (πολιτιστικές και κοινωνικές). β) Στην δομή, το μέγεθος και την δύναμη του ανταγωνισμού, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του μάρκετινγκ, γ) Το μέγεθος της αγοράς, την αξία της, τις τιμές, τους μεσάζοντες, τους διανομείς, τις τάσεις για ανάπτυξη.

3.3 Εκτίμηση των οικονομικών χαρακτηριστικών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων:

Ένα πολύ σημαντικό μέρος της έρευνας αφορά την εξέταση των οικονομικών χαρακτηριστικών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων σε επίπεδο ελληνικού μέσου όρου όπως αυτός προκύπτει από τα στατιστικά δεδομένα. Για να είναι δυνατή μια τέτοια εκτίμηση πραγματοποιήθηκαν όπως αναφέραμε και στην εισαγωγή σε επιτόπιες επισκέψεις σειρά συνεντεύξεων με τους κτηνοτρόφους. Όπως ήταν αναμενόμενο παρουσιάστηκαν πολλά ομοειδή χαρακτηριστικά μεταξύ των εκμεταλλεύσεων και για αυτό το λόγο επιλέχθηκε να εξεταστεί μια εκμετάλλευση που να συμπεριλαμβάνει τα περισσότερα κοινά στοιχεία που διαπιστώθηκαν.

Τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας εκμετάλλευσης είναι τα εξής:

190 Προβατίνες γαλακτοπαραγωγής

10 Κριάρια

50 Αμνάδες αντικατάστασης

Ο μέσος όρος γαλακτοπαραγωγής σε επίπεδο έτους ανά προβατίνα είναι 125 λίτρα γάλα, 176 αρνιά, 40 προβατίνες αντικατάστασης.

Οι πάγιες εγκαταστάσεις αποτελούνται από ένα ποιμνιοστάσιο 400 περίπου τετραγωνικών και από μια αποθήκη 100 τετραγωνικών. Το ποιμνιοστάσιο βρίσκεται κοντά στην κατοικία του κτηνοτρόφου με προσανατολισμό τέτοιο ώστε να προστατεύονται τα ζώα από τους ψυχρούς ανέμους το χειμώνα, με την ανοικτή πλευρά στραμμένη προς το νότο. Το δάπεδο των βασικών χώρων του προβατοστασίου είναι συμπαγές, οι τοίχοι είναι από τσιμεντότουβλα και υπάρχουν ανοίγματα ανά διαστήματα. Η στέγη είναι απλή και φθηνή, φτιαγμένη από τσίγκο. Ο εσωτερικός χώρος είναι ενιαίος και ο κτηνοτρόφος δημιουργεί χωρίσματα με αυτοσχέδιο τρόπο ώστε να απομονώνει τα ζώα που θέλει. Περιμετρικά του ποιμνιοστασίου υπάρχουν ταϊσטרές και ποτίσטרές μεταλλικές. Σε έναν διπλανό χώρο υπάρχει αμεκτήριο και μια μικρή αίθουσα γάλακτος. Όσον αφορά τις συνθήκες περιβάλλοντος του ποιμνιοστασίου είναι κατάλληλες εξαιτίας των επαρκών ανοιγμάτων που υπάρχουν στην βορινή του πλευρά και ενός μόνιμου ανοίγματος, κατά μήκος της στέγης. Ο φωτισμός στο χώρο διαμονής των ζώων είναι επαρκής και στο αμεκτήριο υπάρχουν φωτιστικά σώματα. Όσον αφορά την

διαχείριση αποβλήτων στην πίσω πλευρά (βορεινή) του ποιμνιοστασίου υπάρχει ένας χώρος όπου συσσωρεύεται η κόπρος και καταλήγει σε οργανικό λίπασμα. Κατά τον Mendel η αιγοπροβατοτροφία χαρακτηρίζεται από μια ποικιλία λειτουργικών μορφών, εξαιτίας των διαφορετικών φυσικών συνθηκών και τόπων, αλλά και οικονομικών δυνατοτήτων. Αυτές ξεκινούν από τις μικρές μονάδες με λίγα πρόβατα και φτάνουν μέχρι την εκτροφή μεγάλων κοπαδιών (Christian Mendel, 2010). Στις περιοχές που ερευνήθηκαν στην παρούσα εργασία, δεν παρουσιάστηκε μεγάλη ποικιλία τόσο ως προς τις φυσικές συνθήκες και τον τόπο, όσο και ως προς το μέγεθος και τον τύπο εκτροφής. Παρατηρήθηκαν μικρομεσαίες εκτροφές με 100 -150 περίπου ζώα ανά εκτροφή με πρόβατα ντόπια και φυλής Φριζάρτα κυρίως. Επίσης, στην καταγραφή βρέθηκαν και παραγωγοί που εκτρέφουν γαλλικά πρόβατα φυλής Lacaunen, αίγες φυλής Μούρθια.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η διασταύρωση διαφορετικών φυλών προβάτων ή αιγών να πραγματοποιείται ακανόνιστα, χωρίς ιδιαίτερη μέριμνα για την επιλογή κατάλληλων γεννητόρων. Αποτέλεσμα αυτού είναι οι στόχοι της παραγωγής να μην επιτυγχάνονται και να κυριαρχούν στις περισσότερες μονάδες ζώα μιγάδες.

Ένα εξίσου σημαντικό γεγονός, αποτέλεσμα της έρευνας, είναι η μειωμένη ή και ελάχιστη προσοχή που δίδεται στον έλεγχο των ζώων για μεταδοτικές ασθένειες και ζωνοδούλους. Ο έλεγχος πραγματοποιείται μακροσκοπικά και χωρίς τις απαραίτητες ορολογικές εξετάσεις.

Τέλος, ένα μικρό ποσοστό παραγωγών έχουν εκσυγχρονίσει τις σταβλικές τους εγκαταστάσεις ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό στεγάζουν τα κοπάδια τους σε στάβλους που προϋπήρχαν και είχαν κατασκευαστεί από τους γονείς τους.

3.4 Προοπτική της αιγοπροβατοτροφίας στην Ήπειρο

Όπως όλα δείχνουν η πορεία της αιγοπροβατοτροφίας έχει πτωτική τάση και άκρως απογοητευτική. Ο κλάδος έχει αρχίσει να απειλείται με εγκατάλειψη, διότι ο παραδοσιακός τρόπος άσκησης της που περιλαμβάνει τις μικρές εκμεταλλεύσεις λόγω της αδυναμίας εκσυγχρονισμού των υποδομών και της απουσίας επιχειρηματικού πνεύματος, την καθιστούν πλέον μη βιώσιμη. Θα πρέπει να

αναβαθμιστούν όλες οι μικρές εκμεταλλεύσεις, βάζοντας ως στόχο τη δημιουργία ημι-εντατικών εκτρεφόμενων ομάδων αποτελούμενες από 300-500 ζώων και είναι απαραίτητο να υπάρξει ιδιοπαραγωγή ζωοτροφών, όπως και όταν πρόκειται για αγορά τους να γίνεται στην εποχή τους ώστε να μειωθεί το κόστος διατροφής. Όλες οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν μέσω της επένδυσης σε καλό εξοπλισμό, σε τεχνογνωσία και σε συνεχόμενη εκπαίδευση όσον αφορά την διαχείριση της εκμετάλλευσης. Σε όλες τις εκμεταλλεύσεις θα πρέπει να εργάζονται άτομα με γνώσεις πάνω στο ζωικό κεφάλαιο και να τηρούνται τα προγράμματα εμβολιασμού και όλα όσα απαιτούνται για την πρόληψη των ασθενειών. Θα πρέπει επίσης να γίνεται γενετική βελτίωση σε όλα τα κοπάδια και αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα και την βελτίωση των φυλών. Θα πρέπει να υπάρχει συνεχής ενημέρωση των κτηνοτρόφων για οτιδήποτε τους αφορά και οι ίδιοι να πάψουν να σκέφτονται το εγώ και πάνε στο εμείς δημιουργώντας ομάδες παραγωγών και συνεταιρισμούς ώστε να μπορούν να διεκδικήσουν καλύτερες τιμές πώλησης για τα προϊόντα τους. Επίσης, θα πρέπει οι κτηνοτρόφοι να κάνουν σωστή αξιοποίηση των επιδοτήσεων που τους δίνονται κάθε χρόνο.

Παρόλα αυτά τα αρνητικά που συμβαίνουν σήμερα, το μέλλον μπορεί να δείξει θετικό πρόσημο λόγω της μεγάλης ζήτησης που υπάρχει και θα υπάρχει για τα γαλακτοκομικά προϊόντα και τα κρέατα υψηλής διατροφικής αξίας.

Επιθυμητή θα είναι η οικονομική ενίσχυση των εγχώριων φυλών αιγών και προβάτων δίνοντας έτσι κίνητρο για την αύξηση του ζωικού κεφαλαίου με ντόπιες φυλές με αποτέλεσμα την διατήρηση των ΠΟΠ παραγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων.

Η διαφήμιση, τέλος, των παραγόμενων προϊόντων και η προβολή τους αναδεικνύοντας τα οφέλη και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους θα αυξήσει την ζήτηση τους τόσο εγχώρια όσο και στο εξωτερικό.

Μέσα από αυτή τη μεγάλη κρίση η αιγοπροβατοτροφία θα βγει πιο δυνατή, έχοντας δημιουργήσει βάσεις γερές και θα αποτελέσει έναν από τους αποδοτικότερους κλάδους της χώρας μας.